

3 (Sem-5/CBCS) SOC RG

2024

SOCIOLOGY

(Regular Generic)

Paper : SOC-RG-5016

(Rural Sociology in India)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Choose the correct option :

1×10=10

শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :

(a) _____ is the author of the book, *Social Transformation of India*.

_____ *Social Transformation of India*
নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক।

✓ (i) M. N. Srinivas

এম. এন. শ্ৰীনিবাস

(ii) A. M. Shah

এ. এম. শ্বাহ

(iii) D. G. Mandelbaum

ডি. জি. মেণ্ডেলবাম

(iv) T. K. Oommen

টি. কে. ওম্মেন

A25/187

(Turn Over)

✓(b) Patron-client relationship is a feature of ____.

পৃষ্ঠপোষক-মক্কেলৰ সম্পৰ্ক _____ ব এটা বৈশিষ্ট্য।

- (i) caste system
জাতি ব্যৱস্থা
- ✓(ii) jajmani system
যজমানি ব্যৱস্থা
- (iii) religion
ধৰ্ম
- (iv) class system
শ্ৰেণী ব্যৱস্থা

✓(c) Shamirpet is a village studied by ____.

শামীৰপেট হৈছে _____ য়ে অধ্যয়ন কৰা এখন গাঁও।

- (i) Adrian C. Mayer
এড্ৰিয়ান চি. মেয়াৰ
- (ii) M. N. Srinivas
এম. এন. শ্ৰীনিবাস
- ✓(iii) S. C. Dube
এস. চি. ডুবে
- (iv) Andre Beteille
আন্দ্রে বেটেইল

✓(d) _____ is the governing system of a village.

_____ এখন গাঁৱৰ শাসন ব্যৱস্থা।

(i) Prakash Raj

প্রকাশ ৰাজ

✓(ii) Panchayati Raj

পঞ্চায়তী ৰাজ

(iii) Municipality

পৌৰসভা

(iv) Metropolitan

মেট্ৰ'পলিটান

✓(e) The concept of Sanskritization is given by _____.

‘সংস্কৃতকৰণ’ৰ ধাৰণাটো _____ য়ে দিছে।

(i) A. R. Desai

এ. আৰ. দেশাই

✓(ii) M. N. Srinivas

এম. এন. শ্ৰীনিবাস

(iii) Milton Singer

মিল্টন চিংগাৰ

(iv) Daniel Thorner

ডেনিয়েল থৰ্নাৰ

(f) Swachh Bharat Mission is a/an _____.
স্বচ্ছ ভারত মিছন হৈছে এক _____।

(i) sanitation programme
অনাময় কাৰ্যসূচী

(ii) employment scheme
নিয়োগ আঁচনি

(iii) housing scheme
গৃহ নিৰ্মাণ আঁচনি

(iv) road development scheme
পথ উন্নয়ন আঁচনি

(g) Zamindari system during colonial rule
was first introduced by _____.

উপনিবেশিক শাসনৰ সময়ত জমিদাৰী ব্যৱস্থাটো প্ৰথমে
_____য়ে প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল।

(i) Lord Bentinck
লৰ্ড বেণ্টিংক

(ii) Lord Dalhousie
লৰ্ড ডালহাউচি

(iii) Lord Cornwallis
লৰ্ড কৰ্ণৱালিছ

(iv) Lord Ripon
লৰ্ড ৰিপন

✓ (h) M. N. Srinivas is best known for his book ____.

এম. এন. স্ত্রীনিবাস তেওঁৰ _____ গ্ৰন্থৰ বাবে বেছি কৈ
পৰিচিত।

(i) *The Golden Bough*

দ্য গোল্ডেন বাফ

✓ (ii) *The Remembered Village*

দ্য বিমেম্বাৰ্ড ভিলেজ

(iii) *The People of India*

দ্য পিপল অফ ইণ্ডিয়া

(iv) *In the Belly of the River*

ইন দ্য বেলি অফ দ্য ৰিভাৰ

✓ (i) The Government of India started Green Revolution to increase food and grains production in ____.

ভাৰত চৰকাৰে _____ খাদ্য আৰু শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ
বাবে সেউজ বিপ্লৱ আৰম্ভ কৰিছিল।

(i) 1958

১৯৫৮ চনত

(ii) 1965

১৯৬৫ চনত

(iii) 1959

১৯৫৯ চনত

✓ (iv) 1960

১৯৬০ চনত

✓ (j) Panchayati Raj was first started in _____.

পঞ্চায়তী ৰাজ প্ৰথম আৰম্ভ হৈছিল _____ ত।

(i) Nagaland

নাগালেণ্ড

✓ (ii) Rajasthan

ৰাজস্থান

(iii) Tamil Nadu

তামিলনাডু

(iv) Bihar

বিহাৰ

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

✓ (a) What is Sanskritization?

সংস্কৃতকৰণ কি ?

✓ (b) List any two schemes for rural development in India.

ভাৰতত গ্ৰাম্য উন্নয়নৰ বাবে যি কোনো দুখন আঁচনিৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

✓ (c) What is the difference between bonded and migrant labourers?

চুক্তিবদ্ধ/বণ্ডেড আৰু প্ৰব্ৰজিত শ্ৰমিকৰ মাজত পাৰ্থক্য কি ?

✓ (d) Write any two functions of Panchayati Raj.

পঞ্চায়তী ৰাজৰ যি কোনো দুটা কাৰ্য লিখা।

✓ (e) List two features of village communities in India.

ভাৰতৰ গাঁও সম্প্ৰদায়ৰ দুটা বৈশিষ্ট্যৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

✓ (a) Panchayati Raj

পঞ্চায়তী ৰাজ

(b) Bhoodan Movement

ভূডান আন্দোলন

✓ (c) Jajmani System

যজ্ঞমণি ব্যৱস্থা

(d) Dominant caste and agrarian power structure

ক্ষমতাশালী জাতি আৰু কৃষি ক্ষমতাৰ গাঁথনি

✓ (e) Green Revolution

সেউজ বিপ্লৱ

✓ (f) Land Reforms

ভূমি সংস্কাৰ

4. Answer any four of the following questions :

10×4=40

✓ তলৰ যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

✓ (a) Discuss the nature and scope of rural sociology in India.

ভাৰতৰ গ্ৰাম্য সমাজতত্ত্বৰ স্বৰূপ আৰু পৰিসৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Elucidate the perspectives to understand rural society in India.

ভাৰতৰ গ্ৰাম্য সমাজখনক বুজিবলৈ বিভিন্ন দৃষ্টিভঙ্গী স্পষ্ট কৰা।

✓ (c) Illustrate the role of Community Development Programmes in bringing social change in rural India.

ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলত সামাজিক পৰিৱৰ্তন অনাৰ ক্ষেত্ৰত সামূহিক উন্নয়ন কাৰ্যসূচীৰ ভূমিকাক চিত্ৰিত কৰা।

(d) Joint families are disintegrating in rural India. Critically comment.

ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলত যৌথ পৰিয়ালসমূহ বিভাজিত হৈ পৰিছে। সমালোচনাত্মক মন্তব্য আগবঢ়োৱা।

✓ (e) Discuss the factors underlying the emergence of Peasant Movement in India.

ভাৰতত কৃষক আন্দোলনৰ উত্থানৰ অন্তৰ্নিহিত কাৰকসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (f) Elaborate the impact of democratization of village communities in India.

ভাৰতৰ গাঁও জনগোষ্ঠীসমূহৰ গণতান্ত্ৰিককৰণৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে বিশদভাৱে লিখা।

- (g) What is meant by landless labour? Discuss the conditions and problems of agricultural labourers in India. 2+8=10

ভূমিহীন শ্ৰম বুলি কি বুজোৱা হয়? ভাৰতৰ কৃষি শ্ৰমিকৰ অৱস্থা আৰু সমস্যাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (h) Explain the role played by agrarian structure in shaping the socio-economic fabric of India.

ভাৰতৰ আৰ্থ-সামাজিক তন্ত্ৰ গঢ় দিয়াত কৃষি গাঁথনিৰে লোৱা ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।
